

Föreningen kastanjeskolan

Org.nr. 846501-6791

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Kastanjeskolan i Malmö kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Föreningen kastanjeskolan att senast den **30 november 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Föreningen kastanjeskolan inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Åtgärder

Rektorn ska säkerställa att:

- Personalen anmäler alla händelser där en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling till rektorn. Rektorn ska anmäla alla kränkningar vidare till huvudmannen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Föreningen kastanjeskolan inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Rektorn ska se till att:

- alla elevers behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet ska tillgodoses. I detta ingår:
 - att skolan arbetar med studie- och yrkesvägledning på ett individanpassat, systematiskt och långsiktigt sätt,
 - att tydliggöra hur ansvaret för studie- och yrkesvägledningen är fördelat mellan studie- och yrkesvägledare, lärare och övrig personal samt formerna för samarbetet mellan dem,
 - att se till att det finns rutiner för studie- och yrkesvägledningen på skolan samt

- att se till att studie- och yrkesvägledning sker kontinuerligt och interagerat i utbildningen under studietiden.

Bedömning

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i Kastanjeskolans arbete med att anmäla upplevd kränkande behandling till rektorn. Skolinspektionens utredning visar även att det finns brister i den studie- och yrkesvägledande verksamheten.

Föreläggande

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det finns brister vid Kastanjeskolan gällande personalens anmälningsskyldighet till rektorn vid kränkande behandling av elever. Personalen anmäler inte alltid kränkande behandling till rektorn och således får rektorn inte förutsättningar att anmäla alla ärenden om upplevd kränkande behandling till huvudmannen. Det finns därför en risk för att huvudmannen inte får möjlighet att fullgöra sitt ansvar enligt gällande bestämmelser; att skyndsamt utreda omständigheterna kring de upplevda kränkningarna och säkerställa att vidtagna åtgärder för att förhindra kränkande behandling i framtiden får önskad effekt. Skolinspektionen vill i sammanhanget framhålla att anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser där en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till rektorn respektive huvudmannen. Anmälningsskyldigheten uppkommer oavsett om eleven uppgett sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller om det på något annat sätt, t.ex. genom skolpersonalens egna observationer, kommit fram att eleven kan känna sig utsatt för kränkande behandling.

Enligt skollagen är personal som får kännedom om kränkande behandling skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Personalen värderar hur allvarlig kränkningen är, och rektorn får enbart information om vissa kränkningar. Vid Skolinspektionens intervju med lärarna uppges att rektorn får information om upprepade konflikter och större konflikter som påverkat flera elever eller någons mående. "Det är upp till oss att läsa av om vi kan släcka branden själv eller om vi måste kalla på brandkåren" säger en lärare angående hur rektorn blir informerad om konflikter. En lärare säger att rektorn får reda på de flesta av kränkningarna som lärarna får reda på. Två lärare säger att rektorn får reda på "större händelser", och ger som exempel att om en elev knuffar en annan i korridoren, och läraren löser det direkt, får rektorn inte reda på det. Lärarna berättar att om det som sker är en del av ett mönster får rektorn reda på det. En lärare uppges att allt som utgör diskriminering enligt diskrimineringsgrunderna ska anmälas och en lärare berättar att "för mig är det inte så farligt med en blick" och fortsätter "men sker det återkommande

kanske det behöver gå vidare som en anmälan till rektorn". Lärarna uppger att om det är något ömsesidigt, t.ex. att två elever inte gillar varandra och betar sig dåligt mot varandra, men det inte är någon maktobalans där den ena parten alltid initierar det dåliga beteenden mot den andra, så är det en konflikt. "Om båda säger du är ful till varandra så är det en konflikt som vi löser själva" säger en lärare. En lärare uppger att enskilda situationer i en konflikt kan utgöra kränkningar. Lärarna uppger att de försöker lösa konflikter själva och informerar övriga lärare att hålla uppsikt, men om det inte går att lösa blir rektorn inblandad. Vid Skolinspektionens intervju med rektorn berättar hon att stunden avgör om personalen tycker att det är så pass allvarligt att t.ex. en tillbudsrapport ska skrivas eller anmälan om kränkande behandling ska göras till rektorn. Rektorn uppger vidare att det är upp till lärarens professionalitet att bedöma huruvida det som skett är en kränkning. Rektorn uppger att hon bedömer att lärarna känner eleven så pass bra att de kan avgöra om det är en konflikt eller kränkande behandling. Rektorn uppger att konflikter innebär att det är en maktbalans mellan individer, medan kränkande behandling innebär att en part är systematiskt utsatt av någon som har mer makt än den som utsätts, men rektorn tillägger att en konflikt i förlängningen kan ta formen kränkande behandling. Rektorn uppger att eleverna kan informera rektorn om att de blivit kallade för fula ord eller puttade och blivit ledsna. Rektorn uppger att detta för henne är konflikter som de kan reda ut på plats, och inte kränkande behandling. Rektorn uppger att personalen är snabba på att hantera konflikter i verksamheten och att kommunikationen mellan elever och vuxna på skolan är bra; eleverna berättar snabbt om saker som sker så personalen hinner förebygga kränkningar av elever. På frågan om rektorn får reda på det som skolan benämner som konflikter svarar rektorn "inte allt, det är lärarnas och rastvakternas ansvar att lösa i stunden".

Lärare och rektorn beskriver rutiner för anmälan om kränkande behandling, men rutinerna tolkas olika bland lärare. Vid Skolinspektionens intervju med lärarna berättar lärare att om en elev blivit kränkt ska det direkt anmälas till rektorn, som sedan anmäler till huvudmannen. En lärare säger att det beror på hur eleverna upplever det som hänt och en annan lärare säger att det beror på hur eleven mår av det som hänt. Lärare uppger att lärarna själva försöker lösa konflikterna och informerar övriga lärare att hålla uppsikt, men om det inte går att lösa blir rektorn inblandad. På frågan när rektorn får information om konflikter svarar en lärare att hen går till rektorn när hen ser något allvarligt som sker, oavsett om det är konflikt eller kränkande behandling. Två lärare berättar att om någon uttrycker och upplever att de känner sig kränkta så går det vidare till rektorn. En lärare uppger att informationen till rektorn är 100-procentig, men att rektorn inte alltid blir involverad i att lösa ärendet. Vid Skolinspektionens intervju med rektorn uppges att hon får kännedom om kränkningar dels genom elever som berättar direkt för rektorn och dels genom personalen. Rektorn uppger att skolan har ett formulär för anmälan av kränkande behandling och att det finns en rutin för hur de ska hantera ärendet vidare. Det första steget är att ärendet tas upp på elevhälsan och att rektorn anmäler till styrelsen, därefter sker utredning i ärendet. Rektorn uppger att det som kommer till personalens kännedom får hon som rektor reda på, sådant som sker mellan eleverna som ingen i personalen får kännedom om, kommer inte heller till rektorns kännedom.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Kastanjeskolan inte uppfyller skolförfattningarnas krav föreläggs föreningen Kastanjeskolan att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i den studie- och yrkesvägledande verksamheten på Kastanjeskolan. Utredningen visar att samtliga elevers behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet inte tillgodoses. Bristerna i arbetet med studie- och yrkesvägledning i årskurserna 1-7 innebär att eleverna inte aktivt görs medvetna om sina valmöjligheter eller stärks i att kunna göra självständiga och väl underbyggda val om framtida studier och arbete.

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Rektorn har enligt läroplanen för grundskolan ett särskilt ansvar för att samverka mellan skolor och arbetslivet utanför skolan utvecklas så att eleverna får konkreta erfarenheter av betydelse för deras val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning. Rektorn har även ansvar för att den studie- och yrkesorienterade verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning. Enligt läroplanen för grundskolan ska också studie- och yrkesvägledaren eller personal med motsvarande uppgifter informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen, och vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterade insatser.

Av förarbeten till skollagen framgår att lärare, skolledare och särskilt utbildade studie- och yrkesvägledningsfunktionärer har ett gemensamt ansvar, men delvis olika roller, när det gäller information och vägledning till eleverna om framtida studier och arbetsliv. En förutsättning för att eleverna ska kunna utnyttja den stora frihet och de möjligheter till egna val som erbjuds är att de får en adekvat information, såväl utifrån sina intressen och förutsättningar som i förhållande till arbetsmarknadens behov. Vidare framgår att kompetens för studie- och yrkesvägledning främst finns hos personer som är anställda för denna verksamhet. Även rektorer och lärare har dock ett visst ansvar att förmedla sådan kunskap. (Prop. 2009/10:165 sid. 278 f. och 659).

I Skolverkets allmänna råd med kommentarer om arbete med studie- och yrkesvägledning (SKOLFS 113:180, s 13-19) anges bland annat att skolan behöver arbeta med studie- och yrkesvägledning på ett individanpassat, systematiskt och långsiktigt sätt. På så vis kan eleverna utveckla de insikter, kunskaper och förmågor som behövs för att ta ställning till och fatta beslut om sin framtid. Rektorn bör se till att det finns rutiner och metoder för att planera, utvärdera och utveckla studie- och yrkesvägledningen så att den tillgodoser elevernas behov av vägledning. Rektorn bör vidare tydliggöra hur ansvaret för studie- och yrkesvägledningen är fördelat mellan studie- och yrkesvägledare, lärare och övrig personal samt formerna för samarbetet mellan dem. Vidare bör rektorn se till att studie- och yrkesvägledning sker kontinuerligt och interagerat i utbildningen under studietiden, så att eleven ges

förutsättningar att göra väl underbyggda studie- och yrkesval, samt se till att eleverna utifrån sina behov, erbjuds vägledningssamtal.

Tillsynen visar att skolans studie- och yrkesvägledare främst arbetar med de högre årskurserna och att det saknas ett organiserat arbete som säkerställer att elever i årskurserna 1-7 får vägledning inför sina framtida yrkes- och utbildningsval. Vid Skolinspektionens intervju med lärarna i årskurserna 4-9 berättar lärare att studie- och yrkesvägledningen påbörjas i årskurs 8 då hela klassen får information av studie- och yrkesvägledaren om gymnasievalet. Sedan sker studie- och yrkesvägledningen framförallt i årskurs 9. Vid Skolinspektionens intervju med lärarna i årskurserna 1-3 berättar lärarna att någon planerad studie- och yrkesvägledning inte finns på skolan, men att de har haft besök av vårdnadshavare till elever i årskurs 1 som pratat om sina yrken. Lärarna berättar också att personer från olika yrkesområden varit på besök och eleverna fått intervjua dessa och att eleverna fått titta på film på om olika yrken. Lärarna från årskurserna 1-3 uppger att det vore bra om det blev ett mer organiserat uppdrag från lägre årskurser och att det skapades en samsyn kring vilka kunskaper eleverna behöver få med sig när det gäller studie- och yrkesvägledning. Vid Skolinspektionens intervju med rektorn uppges att skolans studie- och yrkesvägledare främst arbetar med de högre årskurserna. Rektorn uppger att lärarna inte fått något tydligt uppdrag att arbeta med studie- och yrkesvägledning, men säger att de pratat i arbetslaget om att studie- och yrkesvägledning ska ske kontinuerligt genom elevernas skoltid. Visserligen exemplifierar rektorn vissa studie- och yrkesvägledande insatser, men rektorn uppger också att det inte finns ett organiserat arbete med studie- och yrkesvägledning i årskurserna 1-7. Rektorn uppger även att många lärare har uppfattningen att det är studie- och yrkesvägledarens arbete, och rektorn har försökt förtydliga att det även är lärarnas ansvar. Studie och yrkesvägledaren berättar att hon inte har genomfört något studie- och yrkesvägledande arbete i årskurserna 1-7 och uppger att hon inte känner till skolans arbete i dessa årskurser.

Tillsynen visar att det finns behov av ytterligare studie- och yrkesvägledning. Vid Skolinspektionens intervju med elever uppger flera elever att de skulle vilja få mer information om gymnasievalet tidigare under skolgången, så att inte "allt kommer samtidigt" i årskurs 9, då eleverna upplever mycket stress i skolan med t.ex. nationella prov. Eleverna uppger att det hade varit bra att börja få information om gymnasievalet redan i årskurs 7, så att informationen kom mer kontinuerligt och löpande under studietiden, för att minska stress. Vid Skolinspektionens intervju med lärarna i årskurserna 1-3 berättar lärarna att eleverna på skolan nog har ett stort behov av studie- och yrkesvägledning och att behoven varierar mellan klasserna. Lärarna uppger att det beror på elevgruppen och hur socioekonomiskt blandad klassen är. Vid Skolinspektionens intervju med lärarna i årskurserna 4-9 uppger lärarna att behoven av studie- och yrkesvägledning bland eleverna varierar mycket, bland annat eftersom eleverna kommer från väldigt olika socioekonomiska yrkesbakgrunder. Lärarna uppger att flera elever har ganska stora behov av grundläggande studie- och yrkesvägledning, t.ex. vägledning kring vad ett arbete är och innebär, vilka yrken och utbildningar som finns m.m. Studie- och yrkesvägledaren beskriver att hon arbetar med gymnasievalet, men förklarar att det måste finnas mer studie- och yrkesvägledning tidigare för att gymnasievalet ska bli bra.

Tillsynen visar att rektorn planerar en förändring av arbetet med studie- och yrkesvägledningen, men varken rektorn eller studie- och yrkesvägledaren kan påvisa några vidtagna förändringsåtgärder. Vid Skolinspektionens intervju med rektorn uppger hon att hon känner till att skolan ska arbeta med studie- och yrkesvägledning lägre ner i åldrarna och rektorn uppger att hon har haft dialog med studie- och yrkesvägledaren kring hur ett sådant arbete kan ske i framtiden. Rektorn uppger att det kommer att bli ett stort implementeringsarbete med detta under höstterminen 2018. Rektorn uppger att hon stämt möte med studie- och yrkesvägledaren för att diskutera detta innan vårterminens slut 2018. Vid Skolinspektionens intervju med studie- och yrkesvägledaren berättar studie- och yrkesvägledaren att det inte finns någon tidplan för arbetet med studie- och yrkesvägledningen, men hon tillägger att hon inte kan svara på hur långt kollegiet på skolan har kommit med det studie- och yrkesvägledande arbetet. Studie- och yrkesvägledare berättar att hon har gett skolan studie- och yrkesrelaterat material, informerat rektorn och lärarna om de allmänna råden om studie- och yrkesvägledning och att hon och rektorn kommer att diskutera mer om studie- och yrkesvägledningen på Kastanjeskolan till hösten 2018.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Kastanjeskolan inte uppfyller skolförfattningarnas krav föreläggs föreningen Kastanjeskolan att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Föreningen kastanjeskolan uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Föreningen kastanjeskolan uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Föreningen kastanjeskolan uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

Styrning och utveckling av verksamheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Föreningen kastanjeskolan uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av verksamheten.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Föreningen kastanjeskolan uppfyller författningarnas krav inom förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Föreningen kastanjeskolan uppfyller författningarnas krav inom utveckling av utbildningen vid skolenheterna.

På Skolinspektionens vägnar

X Malin Norell

Beslutsfattare
Signerat av: Malin Norell

X Johan Duvdal

Föredragande
Signerat av: Johan Duvdal

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Kastanjeskolan

Fakta om Kastanjeskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Föreningen kastanjeskolan under vårterminen 2018. Kastanjeskolan besöktes av Skolinspektionen den 22 maj 2018 och den 23 maj 2018.

Kastanjeskolan är en fristående grundskola i Malmö kommun som omfattar 223 elever från förskoleklass till årskurs 9. Kastanjeskolan leds av en rektor. Huvudman för Kastanjeskolan är Föreningen Kastanjeskolan med organisationsnummer 846501-6791.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat (vårterminen 2017)

Årskurs 3

Av Skolverkets nationella statistik framgår att andelen elever som uppnådde kravnivån på de nationella ämnesproven i matematik var lägre än genomsnittet i riket på 6 av 9 delprov. Andelen elever som uppnådde kravnivån på det nationella ämnesprovet i svenska var lägre än genomsnittet i riket på 4 av 8 delprov.

Årskurs 6

Av Skolverkets nationella statistik framgår att andelen elever som uppnådde kunskapskraven (betygen A-E) i alla ämnen på skolan var 100 procent (riket 78 procent). Andelen elever som uppnådde kravnivån på de nationella ämnesproven i matematik på skolan var 100 procent (riket 88 procent). Andelen elever som uppnådde kravnivån på de nationella ämnesproven i svenska på skolan var 100 procent (riket 93,5 procent). Andelen elever som uppnådde kravnivån på det nationella ämnesprovet i engelska var 95 procent (riket 94 procent).

Årskurs 9

Av Skolverkets nationella statistik framgår att andelen elever som uppnådde kunskapskraven (betygen A-E) i alla ämnen var cirka 90 procent (riket 74 procent) och det genomsnittliga meritvärdet var 273,4 (riket 223,5).

Trygghet och studiero

Årskurs 5

I Skolinspektionens skolenkät för våren 2016 gav elevernas svar på påståendet "jag har studiero på mina lektioner" indexvärdet 6,8 för eleverna på skolan (jämfört med att resultatet för samtliga deltagare vid enkätomgången gav indexvärdet 6,3) och på påståendet "jag känner mig trygg i skolan" gav eleverna på skolans svar indexvärdet 7,4 (jämfört med att resultatet för samtliga deltagare vid enkätomgången gav indexvärdet 8,3). Ett högt indexvärde (1-10) indikerar en positiv uppfattning.

Årskurs 9

I Skolinspektionens skolenkät för våren 2016 gav eleverna på skolans svar på området "studiero" indexvärdet 5,1 (jämfört med att resultaten för samtliga deltagare vid enkätomgången gav indexvärdet 5,2) och på området "trygghet" gav eleverna på skolans svar indexvärdet 8,3 (jämfört med att resultaten för samtliga deltagare vid enkätomgången gav ett indexvärde på 7,9). Ett högt indexvärde (1-10) indikerar en positiv uppfattning.